

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2025

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen zijn:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie.
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2026 hebben ontvangen. Het ingevulde aanvraagformulier dient voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt na ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

Uitgebreid formulier

Dit betreft het uitgebreide formulier. Een gemeente maakt gebruik van dit formulier wanneer één van de volgende situaties van toepassing is:

- Voor een aanvraag voor het uitgebreide vangnet, waarbij een eigenrisicodrempel van 5% geldt. Hiervoor dient een gemeente over 2022, 2023 en 2024 voor minimaal twee van die jaren een tekort te hebben gehad van minstens 5%.
- Voor een aanvraag voor het reguliere vangnet (eigenrisicodrempel van 7,5%). Hiervoor dient een gemeente over 2023 en/of 2024 een vangnetuitkering te hebben ontvangen.

Uitzondering hierop betreft gemeenten tot 5.000 inwoners. Deze mogen te allen tijde gebruik maken van het basisformulier, ook als in 2023 en/of in 2024 een vangnetuitkering is toegekend of wanneer een aanvraag wordt gedaan voor het uitgebreide vangnet.

Aanpassingen in het format van de pagina's met vragen en ondertekening niet toegestaan

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's met de vragen en ondertekening aanpast.

Meer informatie

Op de website van de Toetsingscommissie staat een verdere toelichting op dit formulier:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2025>

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De checklist staat samen met andere informatie op de website van de VNG:

<https://vng.nl/artikelen/vangnetuitkering-participatiewet-informatie-voor-raadsleden>

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- Analyse van de oorzaken van het tekort
- Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Die geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij of zij instemt. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal 300 à 400 woorden.

Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Het tekort op het BUIG-budget in 2025 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een sterke groei van het bijstandsvolume in de periode 2023–2024, met name als gevolg van de huisvesting van een relatief grote groep statushouders in 2024. Deze instroom heeft een meerjarig doorwerkend effect op het bijstandsbestand, mede omdat statushouders in de eerste jaren na vestiging vaker afhankelijk zijn van de bijstand.

Daarnaast is sprake van een toename van het aandeel jongeren in de bijstand. Jongeren stromen landelijk en regionaal vaker in dan uit en hebben steeds vaker te maken met meervoudige problematiek, wat leidt tot een langere verblijfsduur in de bijstand. Beleidswijzigingen op rijksniveau, zoals de beperkte toegang tot Wajong en het beëindigen van instroom in de WSW, versterken deze ontwikkeling.

Tot slot kent Bunnik verhoudingsgewijs meer uitkeringsgerechtigden in de vorm van (echt)paren en gezinnen, wat leidt tot een hogere gemiddelde uitkeringslast per huishouden. Voor een kleine gemeente als Bunnik leiden deze factoren gezamenlijk tot relatief grote financiële effecten.

Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.

De RDWI treft namens het college van de gemeente Bunnik een samenhangend pakket van interne en externe maatregelen, gericht op instroompreventie, versnelling van uitstroom en beperking van langdurige uitkeringsafhankelijkheid.

Intern is ingezet op het continueren en aanscherpen van bewezen effectieve maatregelen, zoals vroegtijdige arbeidsbemiddeling bij de intake, gerichte inzet van jobhunters en het Werkgeversservicepunt, projecten als Jobhunter @AZC, Gelijk aan de slag en een specialistische aanpak voor inwoners met complexe ondersteuningsvragen. Daarnaast is gestart met de Participatietafel, waarmee partijen binnen het sociaal domein structureel samenwerken om complexe casuïstiek effectiever op te pakken.

Extern is op basis van een onafhankelijke analyse van adviesbureau Iroko het project ZOU-Werkt! gestart. Hiermee wordt gewerkt aan een toekomstbestendige, meer integrale uitvoering van werk en inkomen binnen de ZOU-regio.

Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen.

Het college verwacht dat deze maatregelen gezamenlijk leiden tot vermindering van instroom, kortere verblijfsduur in de bijstand en meer duurzame uitstroom naar werk of participatie. Dit draagt direct en indirect bij aan de reductie van de BUIG-lasten.

De effecten worden gemonitord via een combinatie van kwantitatieve indicatoren en kwalitatieve evaluaties en lerend werken binnen onder meer ZOU-Werkt!. Hierdoor wordt tijdig inzicht verkregen in de ontwikkeling en effecten van de maatregelen en kan worden bijgestuurd.

Op welke wijze heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd?

In dit onderdeel beschrijft het college op hoofdlijnen hoe het de raad betrokken heeft bij het proces vanaf de signalering van het tekort. Daarbij gaat het om het proces van het bepalen en treffen van maatregelen tot aan het moment van het voorleggen van de verklaring van het college aan de raad. Het college geeft aan op welke momenten het de gemeenteraad heeft geïnformeerd. Het college dient hiervoor een X te plaatsen bij de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
	De kadernota, de begroting.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.
X	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
X	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
X	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
X	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

Toelichting

Het college heeft de gemeenteraad op verschillende momenten geïnformeerd over het beleid en de uitvoering van de Participatiewet en over de ontwikkeling van het tekort op het BUIG-budget. De uitvoering van de Participatiewet is belegd bij de Regionale Dienst Werk en Inkomen (hierna: RDWI), waarop de gemeente Bunnik stuurt via de governance van de gemeenschappelijke regeling.

In de Kadernota en Begroting 2025 werd nog geen tekort voorzien. Zodra in de loop van 2025 duidelijk werd dat sprake was van een tekort, is de raad hierover geïnformeerd via de 1e en 2e nota begrotingswijziging 2025 van de RDWI en via de jaarstukken 2025 van de RDWI. Bij de eerste expliciete signalering van het tekort, bij de 1e nota begrotingswijziging RDWI 2025, heeft de raad zich via een zienswijze uitgesproken over het verwachte BUIG-tekort en de noodzaak van het aanvragen van een vangnetuitkering. Ditzelfde is aan de orde geweest in de zienswijze op de 2^e nota en de jaarstukken 2025 RDWI.

De bij de begrotingswijzigingen gevoegde going-concern-rapportages bevatten informatie over de uitvoering van de Participatiewet, inzet van instrumenten en relevante regionale KPI's. Dit is ook in de jaarstukken terug te vinden. Op deze wijze is de raad op de hoogte gehouden van de cijfermatige ontwikkelingen en inzet van instrumenten zoals Gelijk aan de slag.

Daarnaast is de raad betrokken bij de inhoudelijke koersbepaling. De raad heeft de Strategische Kaders Werk en Inkomen 2023–2027 vastgesteld en is op 3 september 2024 geïnformeerd over de nadere uitwerking hiervan in de Innovatieagenda. Op 24 februari 2026 is de raad geïnformeerd over de verdere uitwerking van het regionale project ZOU-Werkt!, gericht op een toekomstbestendige inrichting van werk en inkomen.

Tot slot is op 3 september 2025 een masterclass BUIG en vangnetregeling verzorgd bij de RDWI door Significant APE, waarbij de raadsrapporteurs van de gemeente Bunnik zijn geïnformeerd over de systematiek en de actuele situatie in Bunnik.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdpijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden plaatst het college een X voor de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

X	Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

NB: bovenstaande tabel dient pas te worden ingevuld nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden.

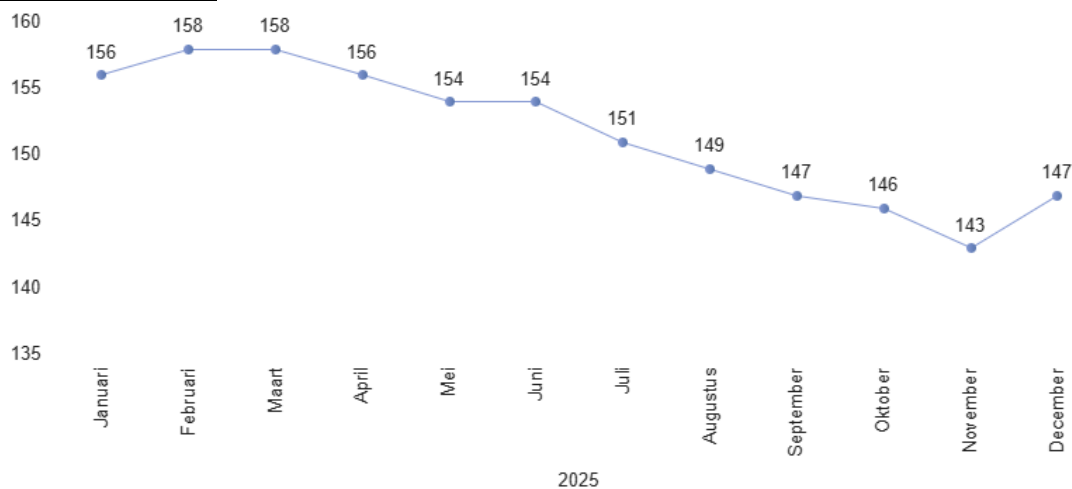
A. Analyse van de oorzaken van het tekort

In dit onderdeel dient het college een analyse op te nemen van de oorzaken van het tekort (A1). Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente of de eigen arbeidsmarktregio. Ook dient het college een analyse op te nemen van de effecten van de getroffen maatregelen in voorgaande jaren (A2).

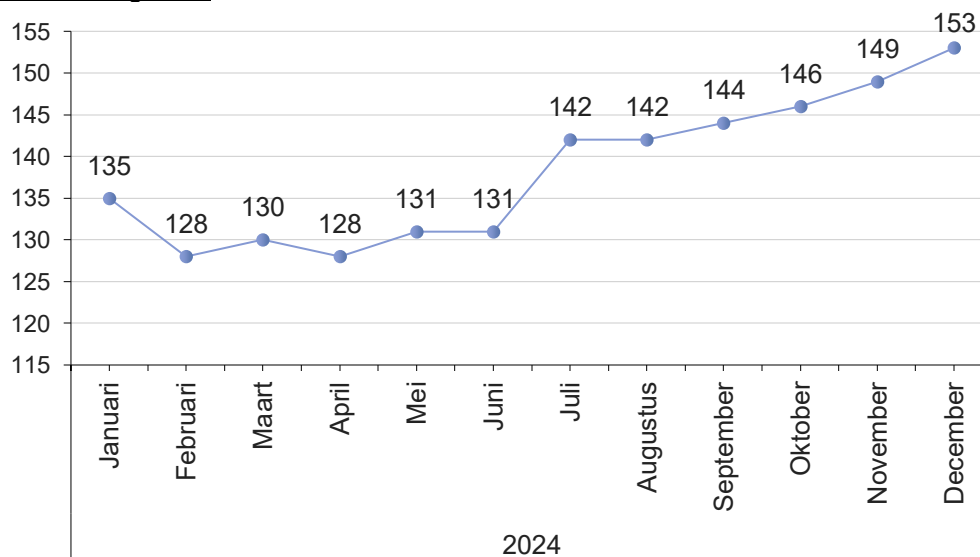
A1. Analyse van de oorzaken van het tekort van de gemeente.

Het verloop van het BUIG-volume in de gemeente Bunnik laat in 2025 over het jaar heen een daling zien van het aantal bijstandsgerechtigden, met name in de tweede helft van het jaar. In december 2025 ligt het volume lager dan in januari 2025. Wanneer echter wordt gekeken naar de meerjarige ontwikkeling, is sprake van een duidelijke groei van het bijstandsbestand: van 131 huishoudens in 2023 naar circa 147 huishoudens eind 2025. Deze groei is voornamelijk het gevolg van een sterke instroompiek in 2024 welke nog doorwerkt in 2025.

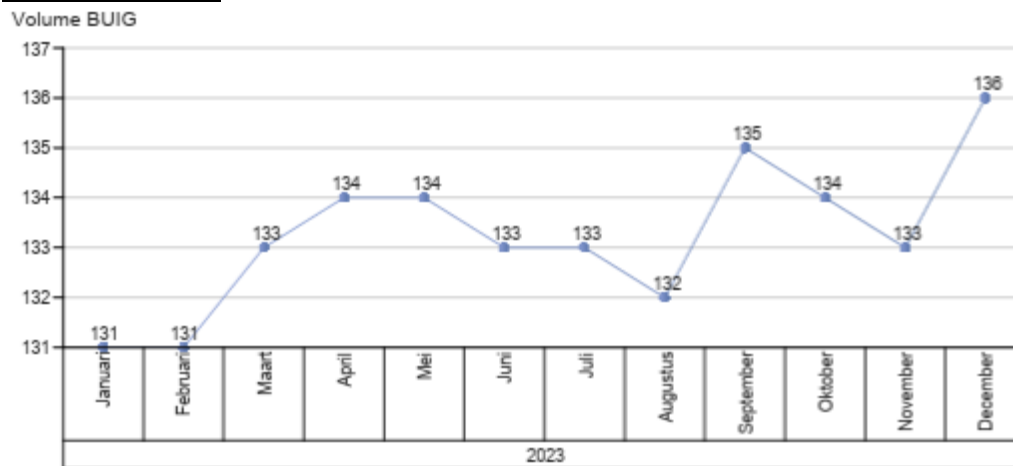
Volume Buig 2025

Volume Buig 2024

Volume Buiq 2023

Ter vergelijking; binnen de totale regio Zuid Oost Utrecht is het gemiddeld aantal huishoudens in de bijstand in dezelfde periode slechts beperkt toegenomen (+1,2%). Daarmee wijkt de ontwikkeling in Bunnik af van het regionale beeld, al wordt de afwijking in Bunnik wel versterkt door de relatief kleine omvang van het bijstandsbestand: beperkte absolute schommelingen leiden daardoor al snel tot aanzienlijke procentuele veranderingen.

Taakstelling huisvesting statushouders

De stijging van het BUIG-bestand in Bunnik in de afgelopen 2 jaar is grotendeels te verklaren door de huisvesting van een groot aantal statushouders in 2024. In dat jaar zijn in Bunnik 39 statushouders gehuisvest, waarvan een groot deel is ingestroomd in de bijstand.

Taakstelling huisvesting statushouders

Jaar	Achterstand	Taakstelling	Totaal te huisvesten	Gerealiseerd
2025	1	25	26	22
2024	6	33	39	39
2023	-4	35	31	25

Dit sluit aan bij landelijke cijfers van het CBS. Uit deze analyses blijkt dat twee jaar na het verkrijgen van een verblijfsvergunning circa 73% van de statushouders nog een uitkering ontvangt, waarbij het in 95% van de gevallen gaat om een uitkering op grond van de Participatiewet (CBS, 2025¹). De relatief hoge instroom in de bijstand onder statushouders is verklaarbaar door het ontbreken van een arbeidsverleden in Nederland, beperkte taalvaardigheid en een vaak moeizame arbeidsmarktpositie in de eerste jaren na vestiging. Landelijk gezien gaan statushouders veel sneller aan het werk dan 10 jaar geleden en blijven minder vaak afhankelijk van een bijstandsuitkering.

In 2025 zijn er aanzienlijk minder statushouders in Bunnik gehuisvest, onder andere door het beperkte aantal mutaties in de sociale huurvoorraad. Dit vertaalt zich direct in een lagere instroom in de bijstand t.o.v. 2024 en verklaart samen met een wat hogere uitstroom de afname van het BUIG-bestand in de loop van 2025.

¹<https://longreads.cbs.nl/asielenintegratie-2025/huisvesting-en-integratie-van-statushouders/>

Voor een kleine gemeente met een lage bijstandsdichtheid als Bunnik blijft het huisvesten van een relatief grote groep statushouders in een bepaald jaar een structurele risicofactor voor het bijstandsvolume, waarvan de effecten meerjarig kunnen doorwerken.

Jongeren

Ook de toename van jongeren (<27 jaar) in het totale BUIG-bestand in Bunnik is opvallend, van 12% in 2023 naar 14% in 2024 en 19% in 2025. De laatste twee jaar is er een stabilisatie in de eindstand, maar een doorlopende groei in het jaargemiddelde. Deze ontwikkeling past in het landelijke beeld zoals geschetst door CBS en Divosa (Divosa, 2025²). Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt blijft het aantal jongeren in de bijstand stijgen. Sinds het derde kwartaal van 2023 stromen jongeren landelijk vaker in dan uit.

Volume BUIG < 27 jaar in aantallen

jaar	eindstand	gemiddelde
2025	26	29
2024	26	20
2023	16	16

Divosa signaleert dat jongeren die instromen steeds vaker worstelen met een combinatie van meerdere problemen, zoals schulden, schooluitval, mentale gezondheid en een instabiele thuissituaties. Ook jongeren die nog bezig zijn met inburgering doen vaker een beroep op bijstand en ondersteuning.

Een ander effect dat bijdraagt aan de toename is dat het Rijk sinds 2015 de toegang tot de Wajong sterk beperkt heeft en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) voor nieuw instroom gesloten heeft. Door deze ontwikkeling stromen jongeren met uiteenlopende beperkingen en ondersteuningsbehoeften door naar de Participatiewet, wat leidt tot een langere verblijfsduur in de bijstand en intensievere begeleidingstrajecten.

Percentage toegekende aanvragen algemene bijstand

In 2025 laat de gemeente Bunnik, evenals de Regionale Dienst Werk en Inkomen (hierna: RDWI), geen duidelijke daling zien in het percentage toegekende aanvragen algemene bijstand. Dit wijkt af van het beeld bij gemeenten van vergelijkbare grootte en van het gemiddelde van alle deelnemende gemeenten, waar wel een afname zichtbaar is.

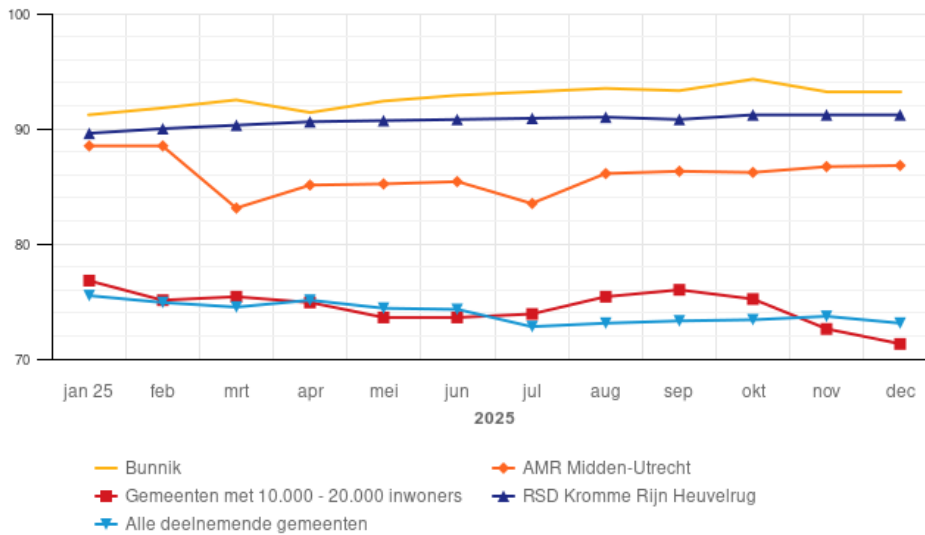
Een belangrijke verklaring hiervoor ligt vermoedelijk in de preventieve aanpak tijdens de intakefase. In de ZOU-regio wordt al gedurende de aanvraagperiode actief ingezet op arbeidsbemiddeling met als doel instroom in de bijstand te voorkomen. Inwoners die binnen deze fase niet tot werk komen of alsnog kiezen om de aanvraag voort te zetten, vormen daardoor een meer selecte groep met een reële aanspraak op bijstand. Hierdoor kan het aandeel aanvragen dat uiteindelijk wordt toegekend relatief hoger uitvallen.

Daarnaast heeft de instroom van statushouders een effect op het toekenningspercentage. Deze groep komt in de meeste gevallen daadwerkelijk in aanmerking voor bijstand, wat het overall percentage toekenningen verhoogt. Samen verklaren deze factoren waarom het toekenningspercentage in Bunnik in 2025 hoger blijft.

²<https://www.divosa.nl/nieuws/meer-jongeren-de-bijstand-cijfers-cbs-sluiten-aan-bij-zorgen-gemeenten>

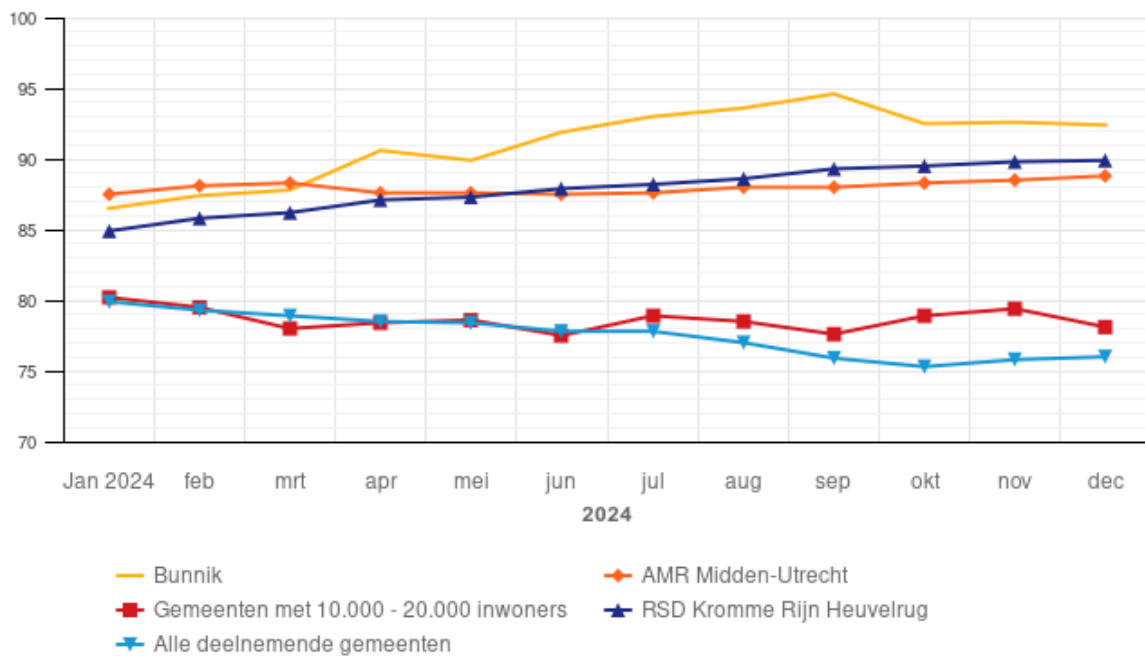
2025

Grafiek: Percentage toegekene aanvragen algemene bijstand

2024

Grafiek: Percentage toegekene aanvragen algemene bijstand

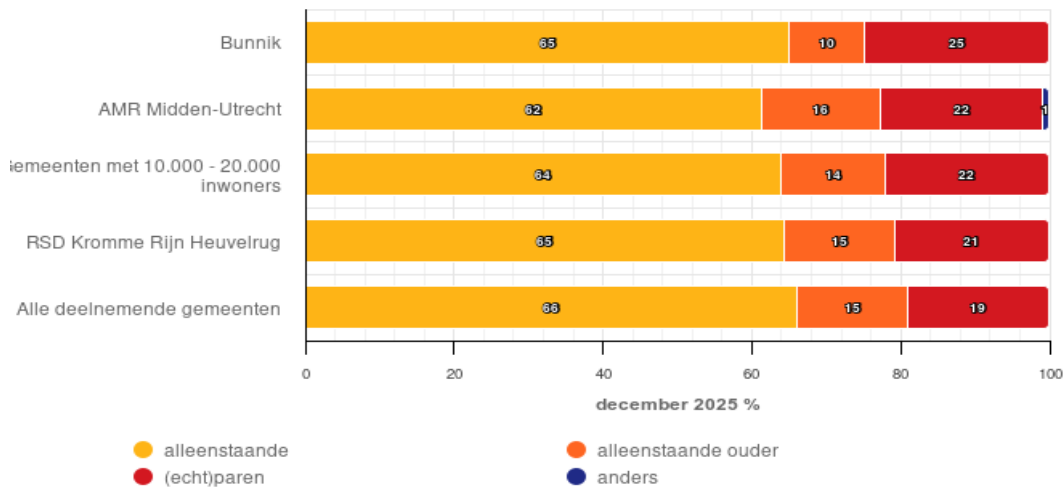

Gemiddelde jaarprijs uitkering BUIG

Tot slot is de gemiddelde jaarprijs per BUIG-uitkering in Bunnik relatief hoog. Dit hangt samen met de samenstelling van het bijstandsbestand. Verhoudingsgewijs ontvangen in Bunnik meer (echt)paren en gezinnen een uitkering dan bij vergelijkingsgroepen. Deze huishoudtypen kennen hogere uitkeringsnormen dan alleenstaanden. In Bunnik ligt het aantal personen per huishouden relatief hoog in vergelijking met de rest van Nederland. Daarnaast speelt ook de huisvesting van statushouders met gezinnen in 2024 en 2025 een rol in de hogere gemiddelde lasten per uitkering.

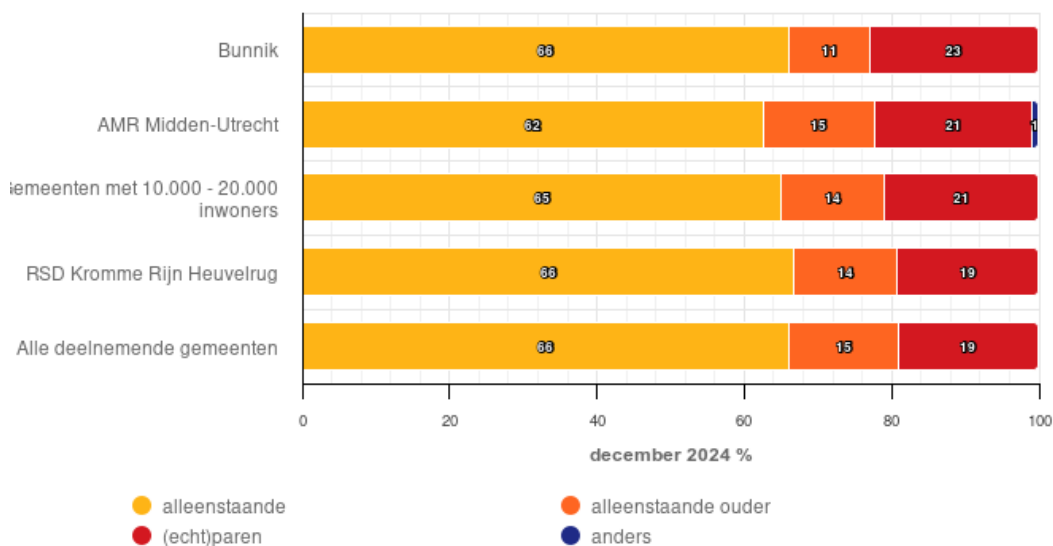
2025

Grafiek: Samenstelling bestand naar leefvorm

2024

Grafiek: Samenstelling bestand naar leefvorm

A2. Analyse van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren

Jobhunter @azc

Met het project *Jobhunting @AZC* (Arbeidsmarktregio) wordt al tijdens de opvangfase ingezet op arbeidsbemiddeling van asielzoekers en niet-gehuisveste statushouders, met als doel instroom in de bijstand te voorkomen of te verkorten. De regionale pilot is gestart in november 2023 en richtte zich op het actief koppelen van AZC-bewoners aan werkgevers, in nauwe samenwerking met het COA.

In totaal zijn 529 intakegesprekken gevoerd op zes AZC-locaties (waaronder een groot deel op de locaties in Zeist en Leersum, waar ook niet-gehuisveste statushouders gekoppeld aan de gemeente Bunnik verblijven), wat heeft geleid tot 212 plaatsingen naar werk. Daarmee is circa 40% van de intakes succesvol uitgestroomd naar betaald werk. De aanpak wordt inmiddels voortgezet en verstevigd.

Gelijk aan de slag

Het project *Gelijk aan de slag* is eind 2024 gestart en ondersteunt bijstandsgerechtigde inwoners met een relatief grote kans op uitstroom naar werk, wanneer dit in de eerste fase van het re-integratietraject met inzet van een jobhunter niet is gelukt. Binnen dit project biedt de Regionale Dienst Werk en Inkomen (hierna: RDWI) inwoners direct een concreet werkaanbod bij de Biga groep, het Sociaal Ontwikkelbedrijf van de regio. Op grond van artikel 9 van de Participatiewet zijn inwoners verplicht een dergelijk aanbod te aanvaarden, voor zover dit als passend en algemeen geaccepteerd werk wordt aangemerkt.

De resultaten zijn positief. Van de tot nu toe 105 deelnemers heeft 25% een arbeidsovereenkomst bij Biga groep gekregen. Daarnaast heeft 38% na een concreet aanbod bij de Biga groep werk bij een andere werkgever gevonden. Het overige deel zit nog in traject.

Medio 2025 is de inzet verbreed naar de specifieke doelgroepen jongeren en inburgeraars. Deze doelgroepen stromen na een niet-geslaagd traject met een jobhunter eveneens in bij *Gelijk aan de slag*.

Preventieve aanpak bij de intake

Wanneer inwoners zich melden voor een bijstandsuitkering en arbeidsmogelijkheden hebben, start direct een preventief duo-traject. Terwijl de uitkeringsaanvraag in behandeling is, wordt gelijktijdig een recruiter ingezet. Deze legt actief contact met potentiële werkgevers, met als doel de instroom in de bijstand te voorkomen door zo snel mogelijk een passende baan te realiseren.

In 2025 zijn binnen de ZOU-gemeenten 193 inwoners aangemeld bij de recruiter, waaronder 22 niet-uitkeringsgerechtigde inwoners (nug-ers). Van deze groep zijn 53 inwoners gestart in betaald werk (27,5%) en hebben 80 inwoners afgezien van een bijstandsuitkering (41,5%).

In 2024 ging het om 189 aanmeldingen, waarvan 25 nug-ers. In dat jaar zijn 59 inwoners uitgestroomd naar werk (31,2%) en hebben 67 inwoners afgezien van een uitkering (35,4%).

Wanneer het niet lukt om binnen de aanvraagperiode werk te vinden en er geen belemmeringen voor arbeidsinschakeling zijn, wordt het traject voortgezet onder regie van een klantbegeleider. In samenwerking met een jobhunter van het Werkgeversservicepunt (hierna: WSP) wordt vervolgens ingezet op actieve bemiddeling naar werk, met als doel uitstroom binnen zes maanden.

Werkgeversservicepunt (WSP)

Het WSP helpt inwoners snel aan werk via projecten met werkgevers, werkervaringsplekken en regionale initiatieven zoals banenmarkten en leer-werktrajecten. Het WSP zet werkgelegenheidsprojecten op in samenwerking met werkgevers, biedt werkervaringsplekken ter voorbereiding op betaald werk aan en organiseren regionale initiatieven zoals banenmarkten en leer-werktrajecten. Ook ondersteunen zij het uitbreiden van werkuren voor parttimers.

In 2025 hebben de jobhunters binnen de ZOU-gemeenten van de 169 aanmeldingen 94 inwoners begeleid naar betaald werk (55,6%). In 2024 betrof dit 141 aanmeldingen, waarvan 110 inwoners zijn uitgestroomd naar werk (78%). De jobhunters begeleiden inwoners die worden aangemeld via de recruiter, team Ontwikkeling en team Inburgering.

Specialistische aanpak

Voor doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben, zoals jongeren, inburgeraars of inwoners met complexe problematiek, wordt een specialistische aanpak ingezet. Deze aanpak bestaat uit intensieve begeleiding, gericht op het wegnemen van belemmeringen in combinatie met toeleiding naar werk of participatie. Hierbij wordt gebruikgemaakt van instrumenten zoals werkervaringstrajecten, participatieplaatsen, sollicitatietraining, leer-werktrajecten, jobcoaching en taalondersteuning, veelal in samenwerking met regionale partners.

In 2025 hebben 188 inwoners binnen de ZOU-gemeenten intensieve begeleiding ontvangen. Van deze groep zijn 28 inwoners uitgestroomd naar werk (14,9%), 37 inwoners doorgestroomd naar

participatieactiviteiten (19,7%) en 38 inwoners doorverwezen naar aanvullende hulpverlening, zoals de GGZ, verslavingszorg of schulddienstverlening (20,2%).

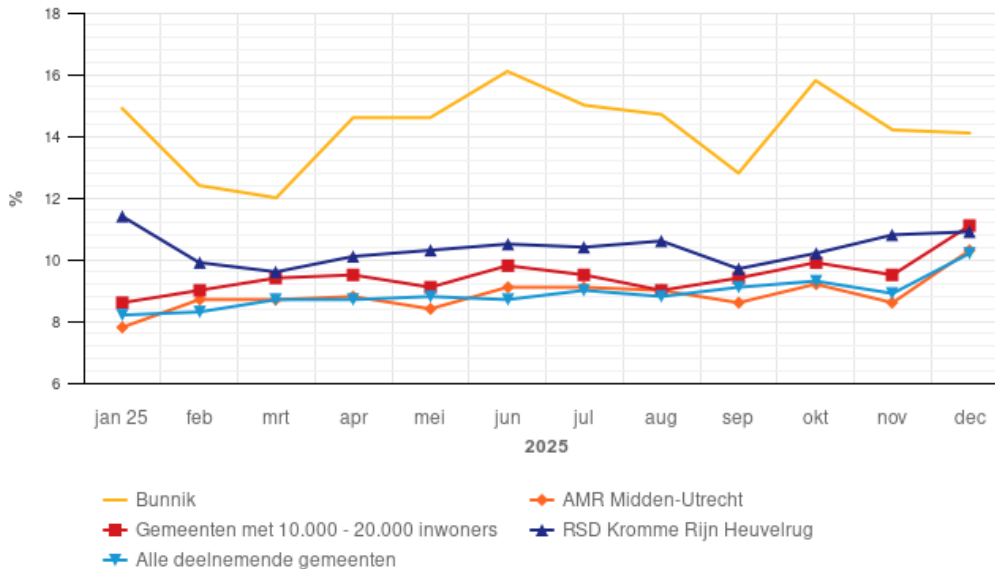
In 2024 ontvingen 309 inwoners intensieve begeleiding. Van deze groep zijn 24 inwoners uitgestroomd naar fulltime werk (7,8%), 18 inwoners naar parttime werk (5,8%) en zijn 2 inwoners gestart als ondernemer (0,6%). Daarnaast zijn 28 inwoners doorverwezen naar aanvullende hulpverlening (9,1%).

Het traject Empowerment, aanbod van zowel psychosociale ondersteuning als gezonde leefstijlinterventies, heeft in 2024 geleid tot 24 inwoners die zijn uitgestroomd naar werk of opleiding en 30 inwoners naar vrijwilligerswerk.

In 2025 hebben 134 inwoners deelgenomen aan het traject Empowerment. Van hen zijn 18 inwoners uitgestroomd naar werk of een opleiding (13,4%), 9 inwoners naar een werkervaringsplaats (6,7%), 4 inwoners naar dagbesteding (3,0%) en 38 inwoners naar aanvullende hulpverlening (28,4%).

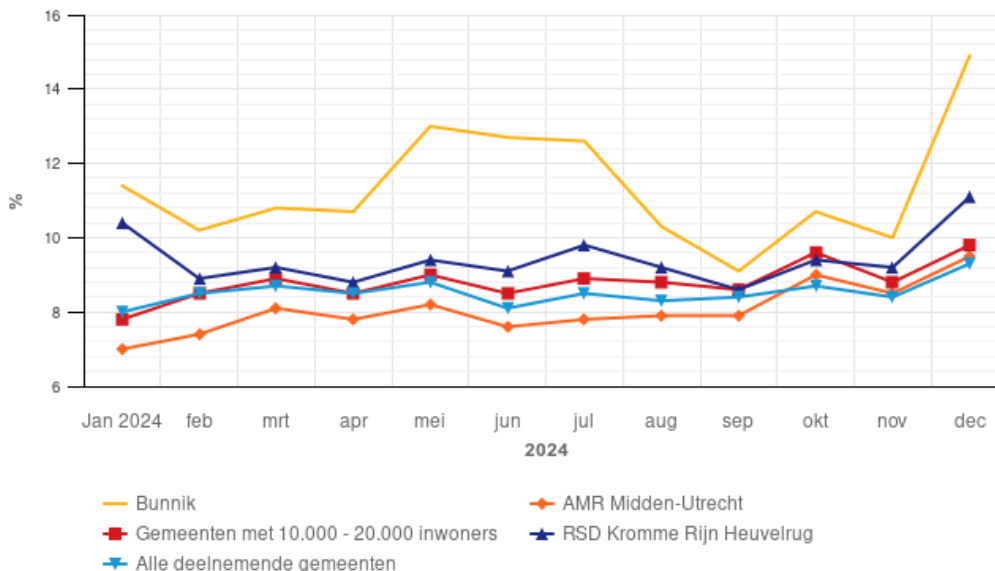
Inzet op parttime werken 2025

Grafiek: Percentage klanten dat parttime werkt

2024

Grafiek: Percentage klanten dat parttime werkt

De inzet op parttime werken door bijstandsgerechtigden levert een belangrijke bijdrage aan het beperken van de BUIG-lasten en vergroot tegelijkertijd de financiële zelfstandigheid en maatschappelijke participatie van inwoners. Door (meer) uren te werken stijgt het inkomen, wordt werkervaring opgedaan en neemt de kans op volledige uitstroom naar werk op termijn toe.

De gemeente Bunnik laat zowel in 2024 als in 2025 een relatief hoog aandeel parttime werkende bijstandsgerechtigden zien ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Ook de RDWI scoort op dit punt bovengemiddeld. Een belangrijke verklarende factor is de gekozen uitvoeringspraktijk waarbij de uitkering aan het einde van de maand wordt uitbetaald. Hierdoor kan inkomen uit werk in dezelfde maand worden

verrekend, in plaats van met een maand vertraging. Dit voorkomt sterke inkomensschommelingen en financiële onzekerheid, waardoor parttime werken aantrekkelijker en beter vol te houden is voor inwoners.

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Onder een externe maatregel wordt verstaan: een maatregel die tot stand is gekomen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente). Bij B2 wordt aan de hand van drie vragen beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden deze als intern aangemerkt.

Bij B1 (beschrijving getroffen interne maatregelen) en B2 (Beschrijving getroffen externe maatregelen) mag het college ingaan op eerder getroffen maatregelen die in 2025 zijn voortgezet. Ook kan het college ingaan op maatregelen die na evaluatie zijn stopgezet en op maatregelen die vanaf 2025 nieuw zijn getroffen.

Het college dient bij B1 minimaal één interne maatregel en bij B2 minimaal één externe maatregel te benoemen. Vereiste hierbij is dat deze maatregelen vóór 15 augustus 2026 zijn getroffen.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

Project Innovatietafels (PIT)

Binnen het project Innovatietafels (PIT) hebben de gemeenten in de ZOU-regio, de Biga groep en de RDWI gezamenlijk gewerkt aan het verkrijgen van inzicht in de dienstverlening rondom toeleiding naar werk. Door te leren, te innoveren en de samenwerking te versterken, is de dienstverlening in 2025 verder aangescherpt.

Samen met de aangesloten partijen is er in kaart gebracht welke werkwijzen en instrumenten binnen lopende projecten en pilots effectief zijn en waar knelpunten optreden. Daarnaast is er verkend waar kansen liggen om aanbod en werkwijzen verder te verbeteren. Voor de gemeente Bunnik heeft dit concreet geleid tot de ontwikkeling en start van de Participatietafel per januari 2026, als structurele werkwijze om complexe casuïstiek effectiever te begeleiden richting werk of participatie.

Participatietafel

De Participatietafel is een periodiek (eens in de zes weken) netwerkoeverleg waarin partijen binnen het sociaal domein (Gemeente Bunnik (Wmo, Jeugdzorg, Maatschappelijk werk), RSD, UWV, Biga groep en het Doorstroompunt) gezamenlijk individuele casuïstiek bespreken. Doel is om inwoners met (complexe) ondersteuningsvragen sneller en gericht toe te leiden naar (on)betaald werk, participatie of een passende daginvulling.

De Participatietafel beoogt de samenwerking tussen de partijen te versterken, duidelijke afspraken over regievoering te bevorderen en te zorgen voor één gezamenlijk plan van aanpak per inwoner. Dit moet bijdragen aan het doorbreken van (langdurige) uitkeringsafhankelijkheid, het bevorderen van welzijn en het voorkomen van verdere problematiek.

Continuering van effectieve re-integratiemaatregelen

Naast de doorontwikkeling van nieuwe werkwijzen wordt ingezet op de continuering van maatregelen waarvan in voorgaande jaren is vastgesteld dat zij aantoonbaar bijdragen aan het beperken van instroom in de bijstand en het realiseren van uitstroom naar werk, zoals beschreven onder onderdeel A2 van deze verklaring.

Deze maatregelen zijn in 2025 bewust voortgezet en waar nodig aangescherpt, met het doel stabiliteit en continuïteit in de dienstverlening te borgen. Door vast te houden aan bewezen effectieve instrumenten wordt voorkomen dat succesvolle interventies versnipperen of tijdelijk van aard zijn.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Elke getroffen maatregel wordt beschreven met de naam van de maatregel, een omschrijving van de maatregel en gevolgd door de antwoorden op elk van de volgende drie vragen over die maatregel:

Project ZOU-Werkt!

a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?

In 2025 heeft extern adviesbureau Iroko in opdracht van de ZOU-gemeenten een onafhankelijke analyse en adviestraject uitgevoerd naar de toekomstbestendige uitvoering van Werk en Inkomen binnen de ZOU-regio. Iroko heeft een rapport opgeleverd met analyses en adviezen op basis waarvan bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden over het Project ZOU-Werkt!. Tevens werd door Iroko ook geadviseerd om in iedere gemeente te starten met de Participatietafel, hetgeen in Bunnik zoals hierboven beschreven dus ook gebeurd is.

b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Uit de analyse van Iroko blijkt dat de huidige inrichting van de re-integratiedienstverlening te versnipperd is, waardoor kansen op duurzame uitstroom naar regulier werk onvoldoende worden benut. Het bureau concludeert dat een sterkere focus op mens- en arbeidsontwikkeling, een integrale benadering van re-integratie en inkomen en een nauwere samenwerking tussen RDWI en Biga groep noodzakelijk zijn om meer inwoners duurzaam aan het werk te helpen en de uitvoering financieel houdbaar te maken.

c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Naar aanleiding van deze externe analyse is in maart 2026 het project ZOU-Werkt! gestart. Binnen dit project wordt gewerkt met een gefaseerde proeftuin waarin nieuwe werkwijzen, doelgroepgerichte dienstverlening en integrale samenwerking tussen betrokken organisaties worden ontwikkeld en getest. Doel is om te komen tot een meer samenhangende, doelmatige en effectieve uitvoering van re-integratie, met als beoogd eindbeeld één integrale organisatie voor re-integratie in duidelijke verbinding met inkomen in 2030.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie (C1). Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Ook wordt aangegeven hoe het effect van de maatregelen wordt gemonitord (C2).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd (C1). Indien het kwantificeren van het effect van maatregelen slecht of niet mogelijk is, kan het college volstaan met een kwalitatieve toelichting.

C1. Beoogd effect van de getroffen maatregelen op de verdere tekortreductie.

De getroffen interne en externe maatregelen binnen de ZOU-regio zijn gezamenlijk gericht op het beperken van instroom in de bijstand, het verkorten van de duur van uitkeringen en het bevorderen van duurzame uitstroom naar werk of participatie. Hiermee leveren zij een directe en indirecte bijdrage aan de reductie van de BUIG-lasten.

Door al in de opvangfase van statushouders te starten met arbeidsbemiddeling via Jobhunter @AZC wordt instroom in de bijstand voorkomen of aanzienlijk verkort. De gerealiseerde plaatsingen naar werk (circa 40% van de intakes) leiden ertoe dat een substantiële groep inwoners geen of slechts beperkt beroep doet op bijstand, wat direct bijdraagt aan het beperken van de BUIG-lasten.

Maatregelen zoals Gelijk aan de slag, de preventieve aanpak bij de intake en de inzet van het Werkgeversservicepunt (WSP) versterken dit effect door inwoners vanaf het begin te activeren richting werk. Het bieden van een concreet werkaanbod, het stimuleren van parttime werken en het gelijktijdig inzetten van arbeidsbemiddeling tijdens de aanvraagfase resulteert erin dat een groot deel van de inwoners uitstroomt naar werk of afziet van een bijstandsuitkering. Dit verkleint zowel de instroom als de gemiddelde duur van uitkeringen.

Voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt draagt de specialistische aanpak bij aan het wegnemen van barrières naar werk door middel van intensieve begeleiding in combinatie met werkervaringstrajecten, participatieplaatsen, leer-werktrajecten en jobcoaching. Hoewel de uitstroom naar werk bij deze doelgroep doorgaans meer tijd vraagt, wordt met deze aanpak de kans op langdurige en structurele uitkeringsafhankelijkheid verkleind en de kans op succesvolle uitstroom vergroot.

Daarnaast draagt het netwerkoverleg Participatietafel bij aan effectievere aanpak en duidelijke regievoering bij (complexe) casuïstiek, waardoor stagnatie wordt voorkomen en er concreet stappen kunnen worden gezet. Tevens moet dit de gehele ketensamenwerking verbeteren door elkaar op regelmatige basis te ontmoeten en kennis te delen.

Op regionaal niveau vormt ZOU-Werkt! een belangrijke structurele maatregel. Door de re-integratiedienstverlening stapsgewijs integraler en doelmatiger te organiseren, wordt beoogd om op middellange termijn meer inwoners duurzaam te laten uitstromen naar regulier werk en de re-integratie-inzet financieel beter beheersbaar te maken. Dit beoogd een structurele bijdrage te leveren aan de vermindering van het bijstandsvolume en daarmee aan de verdere reductie van het BUIG-tekort.

C2. De wijze waarop het effect van de maatregelen wordt gemonitord.

Het effect van de getroffen maatregelen wordt binnen de ZOU-regio gemonitord via een combinatie van kwantitatieve indicatoren en kwalitatieve evaluaties. Kwantitatief wordt gemonitord op onder andere plaatsingen op trajecten, werkervaringsplekken en participatieplaatsen, instroom en uitstroom aantallen (ook richting werk/participatie) en het aandeel parttime werkenden binnen de bijstand. Deze gegevens worden periodiek gerapporteerd via de reguliere management- en voortgangsrapportages van de RDWI en betrokken partners en betrokken bij de begrotingswijzigingen en jaarverantwoording.

Daarnaast wordt kwalitatief gemonitord via evaluaties van projecten en werkwijzen, waaronder de Participatietafel en de Proeftuin ZOU-Werkt!. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar behaalde resultaten,

maar ook naar procesindicatoren zoals samenwerking tussen partijen, effectiviteit van trajecten en ervaren knelpunten in de dienstverlening. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om de aanpak waar nodig bij te stellen en verder te verbeteren.

De combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve monitoring maakt het mogelijk om getroffen maatregelen bij te sturen, verbeteringen door te voeren en de impact op de uitkeringslasten en uitstroom effectief te monitoren.

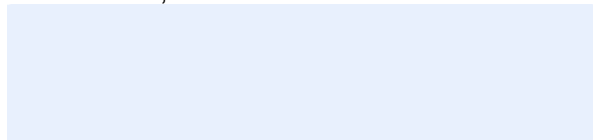
D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. Omdat de financiering van de bijstand via de gemeenten verloopt, is het aan de colleges en raden van gemeenten om de aanvraag op te stellen en in te dienen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekeningen zijn gezet.

De verklaring is slechts geldig indien het college deze met het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier heeft aangeboden aan de raad.

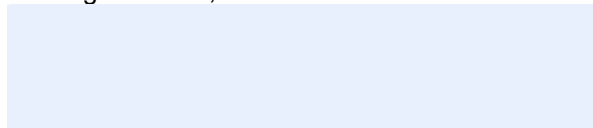
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bunnik verklaart dat het vóór 15 augustus 2026 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.
Datum: 26 mei 2026

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: dhr. M.R. van der Jagt

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: dhr. R. van Bennekom

2. Instemming gemeenteraad

In artikel 10, eerste lid, onderdeel d, Besluit Participatiewet staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

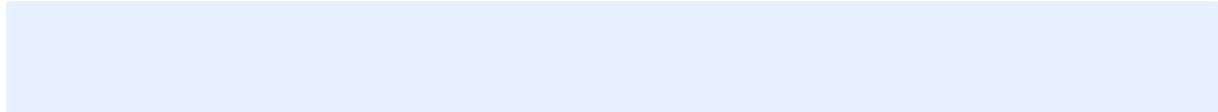
Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2026 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Bunnik stemt in met de onder 1 door het college van deze gemeente afgegeven verklaring.

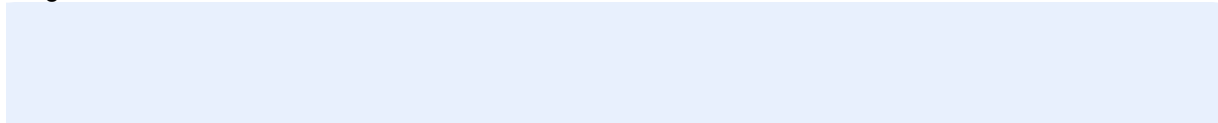
Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: dhr. R. van Bennekom

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: dhr. F.J. van der Lubbe